

forandre selve Grundloven og forandre den i radikal Retning. Som jeg sagde før, erkender Venstre, at Landstinget skal være et regulerende og prøvende Ting, men den ærede Ordfører føjede til: men det maa ikke være et Ting, der kan modsætte sig Folketinget. Nu vil jeg tillade mig at spørge, om man i Virkeligheden tror, at denne Opgave er mulig at løse i Praksis. Man forlanger et Ting, der skal have Evne til at prøve og regulere, og samtidig et Ting, der ikke skal kunne modsætte sig. Jeg tror, at der heri ligger en Modsætning, som ikke kan løses. Man kan gaa en af to Veje, enten kan man lade de to Ting udgaa fra et væsensforskelligt Grundlag — og hvis man samtidig bringer Bestemmelser ind, som borttager fra Landstinget Evnen til at modsætte sig, borttager man ligefrem Grunden under dette Tings Fødder —, eller man kan gaa den Vej, der foreslaas her, at vælge et Landsting, som i alt væsentligt er det samme som Folketinget, og som — hvad jeg sagde før — løber Fare for at blive endnu radikalere i sin Sammensætning end Folketinget; men gør man det sidste og forlanger, at det skal prøve og overveje, hvad der kommer fra Folketinget, skønt det i Virkeligheden ikke har Evne til at gøre det, burde man langt hellere rent ud sige, at man vil gaa til et Et-kammersystem. Jeg kommer her ind paa det Forslag, der er fremsat af Regeringen om den forenede Rigsdag. Hvis man gaar ud fra det hele af Regeringen fremsatte Forslag, tillægger jeg ikke Planen om den samlede Rigsdag den allerfjerneste Betydning. Jeg anser det for ligegyldigt, om en saadan Bestemmelse findes der eller ikke. Og hvis man tænker sig Landstinget sammensat saaledes, at det virkelig kunde være prøvende overfor Beslutninger, som — det erkender man dog ogsaa fra Venstres Side — kan fremkomme i det folkevalgte Ting ret uovervejede, paa Grundlag af en pludselig opstaaet Folkestemning, mener jeg, som sagt, at en Bestemmelse som denne i Virkeligheden samtidig tager Grunden bort under Fødderne paa det. Man maatte kunne finde andre Maader, hvorpaa en Konflikt mellem Tingene kunde løses uden netop at gaa den her foreslaaede Vej.

Tilbage staar saa Spørgsmaalet om at afløse de kongevalgte Landstingsmænd med 12 landstingsvalgte. Motivet til dette Forslag er, at man vil sikre Landstinget saglig Dygtighed. Denne Tanke kan jeg selvfølgelig give min fulde Tilslutning, men man naar det ikke ad den her foreslaaede Vej. Valgene bliver selvfølgelig rent poli-

tiske. Ingen, der har haft med Politik at gøre, tror i Virkeligheden i sit Hjerte, at der vil blive taget andre Hensyn end de rent politiske. At man saa indenfor de politiske Partier kan finde Spidserne og trække dem ind i Landstinget, er rigtigt. Men netop for den Sagkundskab, man i Øjeblikket trænger til i Landstinget, bliver der ved det her foreliggende Forslag ikke aabnet sikker Adgang og Plads. Saa vil jeg foretrække at beholde de kongevalgte. Men der kunde ogsaa tænkes andre og langt sikrere Maader, hvorpaa Sagkundskaben kunde tilføres Landstinget, end den meget ufuldstændige og usikre, som her foreslaas.

Naar der fremsættes et saa gennemgribende Forslag som det, der her er Tale om, maa man se det paa Baggrund af Venstres hele Ledelse af Statens Anliggender, siden det kom til Magten, og naar man gør det, er det første, som maa betragtes — det, som er Grundvolden i al Statsstyrelse —, Spørgsmaalet: Hvorledes er Statens Status efter dette Styre? Selv med al Anerkendelse af mange af Venstres gode Egenskaber, er der neppe nogen i dette Land, der vil paastaa, at Staten under Venstres Styre har faaet en god Status. Selv om man maa indrømme, som jeg sagde i Begyndelsen af min Tale, at Landstinget ved at medvirke ved alle disse Reformere — hvad jeg finder fuldstændig rigtigt — har paataget sig et Medansvar for den økonomiske Stilling, hvori Staten befinder sig, vil dog neppe nogen paastaa, at denne vilde have været bedre, dersom Landstinget ikke havde været medvirkende ved Lovgivningsarbejdet i den forløbne Periode. Det er nødvendigt at betragte et Lands Økonomi som det, der i Virkeligheden staar bag al Styre: det er Alfa og Omega. Den højtærede Konseilspræsident paastod under Forelæggelsen af Forslaget, at man fra en Side — jeg formoder fra konservativ Side — har gjort et Forsøg paa at gøre de danske Bønder bange. „Er det da Bønderne, der er i Besiddelse af Privilegier?“ spurgte den højtærede Minister. Nej, Bønderne var det ikke. Bønderne maatte forsvare deres egne Interesser med deres Intelligens og deres Energi. Maa jeg hertil sige, at der gøres her fra konservativ Side overhovedet ikke noget Forsøg paa at gøre nogen bange. Det er de konservative Repræsentanters Opgave at paavise, hvilke Farer der efter deres Opfattelse er ved det foreliggende Forslag, ikke mindst i økonomisk Henseende, ikke mindst for Skatteyderne. At Magten til at modsætte sig et radikalt-socialistisk Styre her i Landet svæk-